

ØKONOMISKE KONSEKVENSBEREKNINGER – NOVEMBER 2023

Forfattere: Michael Groes Christiansen

^a SEGES Innovation P/S

STØTTET AF

Svineafgiftsfonden

Hovedkonklusion

Notatet sætter økonomisk værdi på produktivitets ændringer ved forskellige noteringsniveauer med en mediannotering på 12,50 kr./kg og med de forventede foderprisniveauer november 2023 og et halvt år frem.

Sammendrag

Dette notat viser konsekvenser af afvigende produktivitet i forhold til Den beregnede Smågrise-noterings forudsatte produktivitet. Værdien af mange produktivitetsændringer er noteringsafhængig. Der er regnet med 12,50 kr./kg slagtekrop i notering +/- 1 kr./kg i intervaller. I efterkorrektioner pr. kg slagtekrop er der brugt 1,36 kr./kg.

So-, smågrise- og slagtegrise-foder er sat til henholdsvis 2,11 kr./FEso og 2,63 og 2,07 kr./FEsv i beregningerne.

De lavere foderpriser bevirker sammen med øgede energipriser, at minimumsnoteringskrav for et positivt EBID før renter og afskrivninger kræver en notering > 9,87 kr./kg. Hvis resultat pr. gris skal være positivt, kræves dog ca. 11,32 kr./kg i notering. Der forventes et stykke tid endnu ca. 100 kr./smågris mellem markedsnotering/eksportsmågriseprisen og beregnet smågrisenotering. Dette vil i varierende omfang forskyde økonomien til gunst for smågriseproducenten afhængig af smågrisekontrakter. I Danmark vil disse markedsforhold ofte koste slagtegriseproducenter ca. 50 kr./slagtegris i tabt DB i forhold til beregnet smågrisenotering smågrisepris, som bruges i disse kalkuler.

Der er lavet følsomhedsberegninger på, hvor meget DB pr. enhed kan rykkes, hvis effektiviteten forbedres på bedriften med det anvendte pris- og produktivetsniveau. Udover dette er der for produktivitetstallene vist, hvad noteringsændringer betyder for nøgletallets værdifastsættelse.

Slagtevægten bør med disse foderpriser og noteringer igen kunne hæves flere steder.

8. maj 2023 kom der nye klassificeringsligninger, som sænkede kødprocentniveauet med ca. 2,9 % point for so- og galtgrise. Samtidigt med dette blev basiskødprocenten sænket fra 61 til 58,1 %, så selve kødprocentafregningen pr. gris stort set er uændret. Der er lavet nye kødprocentafregningsligninger ud fra de nye kødprocentafregningstabeller.

Baggrund

Værdien af ændringer i en bedrift er nogle gange noteringsafhængig, såsom fravænnede grise pr. årssø og daglig tilvækst hos vækstgrise. Andre gange medfører en effektivitetsforbedring en sænkning af stykomkostninger og dermed en økonomisk gevinst, som er uafhængig af noteringsforhold. Dette gør, at fokusområder nogle gange skal flyttes, så bedriften går fra fokus på minimering af omkostninger ved lavkonjunkturer til outputmaksimering i højkonjunkturer. Dette gælder også selv om de marginale omkostninger til sidst producerede enhed - måske stiger herved. Dette forhold betyder ikke så meget i højkonjunkturer, da let stigende fremstillingspriser er dækket ind af de høje priser.

Materialer og metoder

Formålet er at beregne de økonomiske konsekvenser ved afvigelser i effektivitet i forhold til landsgennemsnittet. Konsekvenserne beregnes også ved forskellige noteringer.

Beregningerne er baseret på Grundlag for Den beregnede Smågrisenotering [1] samt egne beregninger. Der er lavet følsomhedsanalyser på +/- 2 gange 1 kr./kg i afregningspris til begge sider i forhold til en notering på 12,5 kr./kg i midten, som både påvirker smågrise- og slagtegriseproducenten. Udover notering er der regnet med 1,36 kr./kg slagtekrop i samlede korrektioner og efterbetalinger pr. kg slagtekrop. Det bemærkes at de positive korrektioner er mindre nu end tidligere, fordi Danish Crown fra 1. oktober 2023 har indført at der nu gives fradrag, hvis producenter hos DC ikke indberetter indsatte smågrise- og bæredygtighedsdata. Tidligere kunne der opnås 20 øre/kg for at indberette dette.

For de forhold, der har indflydelse på produktiviteten, fx daglig tilvækst, dødelighed og levendefødte grise, øges den økonomiske effekt med stigende/faldende notering i nominelle kr. Der regnes i dækningsbidrag (DB) pr. enhed i tabellerne.

Tabellerne er beregnet på basis af de foderpriser, som er vist i tabel 1, og med de smågrisepriser, som disse foderpriser vil give i Den beregnede Smågrisenotering under vekslende noteringer.

Tabel 1. Foderpriser i kr./FEsv, som er brugt i analysen

Fodertype	Kr./FEsv
Sofoder	2,11
Fravænningsblanding	3,83
Smågrisefoder	2,38
Vægtet smågrisefoder	2,63
Slagtegrisefoder	2,07

Øvrige forudsætninger udover foderpriser er vist i tabel 2.

Tabel 2. Diverse forudsætninger vedr. effektivitet i beregningerne

Enhed	Effektivitetsnøgletal
Levendefødte pr. kuld	18,00
Døde i diegivningsperioden, %	15,05
Fravænnede grise/kuld	15,29
Kuld pr. årssø	2,23
Fravænnede grise pr. årssø	34,1
Spildfoderdage pr. kuld	15,68
Smågrise 7-30 kg	
Daglig tilvækst, gram/dag	465
FESv/kg, smågrise	1,77
Dødelighed smågrise	4,3%
Slagtegrise 30 kg til slagtning	
Slagtekrop i varm vægt, kg/gris	87,2
Daglig tilvækst, gram/dag	1.040
FESv/kg tilvækst, slagtegrise	2,65
Kødprocent, slagtegrise, %	59,4
Dødelighed slagtegrise	3,5%

Der er indført ny kødprocentklassificering fra 8. maj 2023, som generelt sænker kødprocenten med ca. 2,9 % point i so- og galtgrise. Kødprocentafregningen pr. gris er dog pga. nye kødprocentmasker stort set identisk.

Udover dette kom der selvstændige hangrisekød-procentligninger fra klassificeringskontrollen. Foreløbige målinger tyder på at dette medfører en kødprocentkorrektur -3,2 kødprocentpoint, altså lidt mere end for so- og galtgrise.

Omkostningen ved en spildfoderdag pr. kuld pr. årssø er her beregnet som en afledt effekt af faringsprocenten i en modelberegning. Rentepåvirkningen er lavet ud fra modelberegninger, hvor gennemsnitligt ca. 50 % af den investerede kapital i staldbygninger og inventar vil være tilbagebetalt. Mange besætninger vil derfor have større/mindre rentefølsomhed end beregnet her.

Økonomiske metoder og enheder anvendt

Indenfor grise kan der regnes i DB pr. produceret enhed (uden tidsenhed) eller det kan beregnes, hvor meget der laves pr. tidsenhed, hvor tidsenheden er 365 dage = 1 år. Tidsenhed er fx indeholdt i begreberne DB i kr. pr. årssø. Værdien af øget daglig tilvækst for små- og slagtegrise er beregnet ved at antage, at antal grise produceret årligt pr. stiplads ændres, hvis de vokser hurtigere / langsommere. Her antages det altså, at omsætningshastigheden ændres årligt, hvorved indkøbte / overførte grise afstemmes efter, hvor hurtigt de vokser.

Ændret daglig tilvækst kan også bruges til at ændre afgangsvægten på grisene, det vil sige DB pr. gris kan ændres ved at lægge flere/færre kg på en indsat gris afhængig af et fast antal stalddage til rådighed pr. gris.

Et eksempel på brug af en af følsomhedstabel ler er lavet med en værdi af ændret faringsprocent, som er øget i 1. kvartal med + 5 % point.

Enhedsværdien under en given notering slås op og er for faringsprocent udtrykt som +/- 1 procentpoint.

Værdien af at have hævet faringsprocenten pr. årssø ved en given notering er:
Enhedsværdi i kr./faringsprocent/noteringsniveau * (+ ændring i % i faringsprocent) * (periodelængde i dage/365 dage).

Kødprocent-afregningsfunktion

I Appendiks er der redegjort for værdien af 1 kødprocentpointsenhedsændring. Dette er nødvendigt, fordi kødprocentafregningen ikke er lineær i forhold til en ændring i kødprocent.

Der er regnet med følgende gældende kødprocentmaske fra Danish Crown som vist i tabel 3.

Tabel 3. Gældende Danish Crown kødprocentmaske fra 8. maj 2023

Kødprocent	Regulering
58,1 – 62,1 %	+10 øre/procentpoint
58,1 (Basis)	0
56,1 - 58,1 %	-10 øre/procentpoint
54,1 - 58,9 %	-15 øre/procentpoint
54,1 - 56,9 %	-25 øre/procentpoint

Spredningen i kødprocent på so- og galtgriseniveau er analyseret på besætningsniveau ud fra slagtedata for en 3-måneders periode fra et slagteri. Data fra leverandørbesætninger blev analyseret i en periode via udtræk på kønsniveau. Kriteriet for at være med blev sat til mindst 250 so- og galtgrise leveret i perioden, så alle medtagne CHR-nr. havde leveret mindst 500 grise.

Resultater og diskussion

Tabel 4 vises afstanden til nulpunktsnotering og indtjeningen før renter og afskrivninger (EBID) for integrerede besætninger og for de enkelte driftsgrene pr. gris.

Nulpunktsnoteringen er ca. 11,32 kr./kg i beregningerne med det EBID (resultat før renter og afskrivninger), som afgør om der skal produceres grise eller ej.

Hvis EBID ikke er større end 0, kan det i teorien ikke betale sig at sætte grise ind i staldene. EBID er > 0 kr./gris så længe noteringen >= 9,87 kr./kg med det valgte foderprisniveau og brugte effektivitetsforudsætninger.

Smågrise kan sælges for en højere markedspris end beregnet, hvilket kan betyde bedre smågrise-resultater end vist her, mens slagtegriseproducenter omvendt kan risikere at skulle betale mere for smågrise end beregnet smågrisenotering forudsætter. Der forventes i 2024 en prisforskel på ca. 100 kr./30 kg gris mellem markedsnotering og beregnet smågrisenotering.

Men alt i alt forventes resten af 2023 og 1. kvartal 2024 at ligge på et fornuftigt økonomisk niveau.

Tabel 4. Afstand til nulpunktsnotering og resultat pr. enhed (EBID) før renter og afskrivninger som funktion af Danish Crown-notering (ifølge Den beregnede Smågrisenotering)

Notering: Danish Crown, kr./kg	Kr./kg slagtekrop	10,50	11,50	12,50	13,50	14,50
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg	Kr./kg slagtekrop	11,86	12,86	13,86	14,86	15,86
+/- afstand til nulpunktsnotering i kr./kg	Kr./kg slagtekrop	-0,82	0,18	1,18	2,18	3,18
EBID i 0, noteringskrav i kr./kg	Kr./kg slagtekrop	9,87	9,87	9,87	9,87	9,87
Resultat/gris fra løbning til slagtning	Kr./gris fra 0-114 kg	-71	16	103	190	277
EBID fra løbning til slagtning/kr./gris	Kr./gris fra 0-114 kg	55	142	229	316	404
EBID pr. fravænnet	Kr./7 kg gris	18	47	76	105	134
EBID pr. smågris (7-30 kg)	Kr./7-30 kg gris	9	24	39	54	69
EBID pr. slagtesvin (30-114 kg)	Kr./30 -114 kg	27	71	114	157	200

Søer til og med fravænning (7 kg)

De økonomiske konklusioner fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Søer til fravænning: Økonomisk konsekvenstabel baseret på beregnet smågrisenotering

Notering: Danish Crown, kr./kg		10,50	11,50	12,50	13,50	14,50
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg		11,86	12,86	13,86	14,86	15,86
7 kg pris		230	259	288	317	346
Søer til fravænning	+/- ændring	Kr. pr årsso	Kr. pr årsso	Kr. pr årsso	Kr. pr årsso	Kr. pr årsso
DB pr. årsso	Notering	3.160	4.149	5.138	6.127	7.116
Levendefødte grise pr. kuld*	+/- 1 gris	435	490	545	600	655
Fravænnede grise pr. årsso	+/- 1 gris	230	259	288	317	346
Pattegrisedødelighed, procentpoint**	+/- 5 %	403	461	519	577	635
Fravænningsvægt 1,5-7 kg***	+/- 1 kg	431	481	532	582	632
Fravænningsvægt 7-9 kg***	+/- 1 kg	329	379	429	479	530
Fravænningsvægt minus øget sofoderforbrug	+/- 1 kg	149	199	249	300	350
Spildfoderdage pr. kuld****	+/- 1 dage/kuld	43	49	55	61	67
Faringsprocent, procentpoint*****	+/- 1 %	35	40	45	49	54
Noteringsuafhængige værdier						
Prisændring eget sofoder	+/- 0,1 kr./ FEsv	154	154	154	154	154
Renteændring i procentpoint	+/- 1 %	236	236	236	236	236

* (7 kg's pris x 0,85 x 2,23)

** (levendefødte x 0,05 x 2,23 - (5,5 kg pattegrisetilvækst x 2,5 FEso/kg tilvækst) x kr./FEso)

*** Værdi ifølge Den beregnede smågrisenotering. Det vil sige kg-regulering alene i dette vægtinterval

**** Hvert kg øget fravænningsvægt koster 2,5 FEso x kr./FEso

***** Se metode for værdifaringsprocent og spildfoderdage pr. kuld værdi

Alle beløb i tabel 5 er gældende pr. årsso, og er derfor gældende for en periodelængde på 365 dage med valgt notering etc.

Beregning af værdien af faringsprocent og spildfoderdage sker via den model, hvor resultaterne står i tabel 6.

Forventede afledte effekter af +5 i faringsprocent et helt år er, at det øger antal fravænnede grise med ca. 0,7 fravænnede grise pr. årssø alene via flere kuld pr. årssø eller ca. 5 procentpoint * 44,5 kr. = 222,5 kr./årssø.

Tabel 6. Effekt af faringsprocent på 87,3 % +/- 5 procentpoint. Modellen passer på gennemsnitligt stabile faringsprocenter over en periode ved en notering på 12,50 kr./kg

Faringsprocent indlagt	82,3	87,3	92,3	Middel + 1 faringsprocent
Enhed	Kr./årssø	Kr./årssø	Kr./årssø	Ændring enhed
Salgsindtægt/årssø	9.539	9.806	10.021	48,1
Sofoder i kr./årssø	3.040	3.064	3.083	4,3
KS i kr./årssø	103	99	96	-0,7
Øvrige stykomkostninger	1.505	1.505	1.505	0,0
DB/årssø	4.891	5.138	5.336	44,5
DB pr. fravænnet gris	147	151	153	0,6
Spildfoderdage pr. kuld	21,2	16,6	13,1	-0,8
Kuld pr. årssø	2,17	2,23	2,28	0,0
Fravænnede grise pr. årssø	33,17	34,10	34,84	0,2

Hvis perioden er over/under 365 dage ganges beløbet ved en given notering med brøken (perioden i dage/365 dage). At forbedre noget marginalt i et kvartal er altså lig med 25 % af de beløb, som står i tabellen.

Ved en notering på 12,50 kr./kg er værdien pr. faringsprocent 44,5 kr./procentpoint:

Hvis faringsprocenten er hævet 5 procentpoint i et kvartal (25 % af et år) i en besætning med 1.000 søer, er DB i besætningen hævet med:

$$1.000 \text{ årssøer} * 25 \% \text{ af et år} * (+ 5 \text{ procentpoint} * 44,5 \text{ kr./procentpoint}) = 55.625 \text{ kr.}$$

Hvis besætningen kan holde niveauet på +5 i faringsprocenten i et år, er der 222.500 kr. i gevinst i besætningen på at hæve faringsprocenten.

Smågrise 7-30 kg

De økonomiske konklusioner for smågrise 7-30 kg fremgår af tabel 7.

Tabel 7. Smågrise (7-30 kg): Økonomisk konsekvenstabel baseret på beregnet smågrisenotering

Notering: Danish Crown, kr./kg		10,50	11,50	12,50	13,50	14,50
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg		11,86	12,86	13,86	14,86	15,86
Smågrisepris 7 kg	Kr./gris	230	259	288	317	346
Smågrisepris 30 kg	Kr./gris	409	453	497	541	585
Afgangsvægt	+/- 1 kg	6,2	6,5	6,8	7,1	7,4
Smågrise	+/- ændring	Kr. pr gris	Kr. pr gris	Kr. pr gris	Kr. pr gris	Kr. pr gris
DB pr. gris	Notering	51	66	81	95	110
Daglig tilvækst, g/dag*	465 +/- 10 g	1,1	1,4	1,7	2	2,3
DB-ændring ved ændring i afgangsvægt**	+/- 1 kg	1,55	1,85	2,15	2,45	2,75
Dødelighed, procentpoint	+/- 1 %	3,2	3,6	3,9	4,3	4,7
Noteringsuafhængige værdier						
FESv pr. kg tilvækst	+/- 0,1 FESv/kg	6,1	6,1	6,1	6,1	6,1
Prisændring eget smågrisefoder	+/- 0,1 kr. Pr. FESv	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Renteændring, procentpoint	+/- 1 %	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1

* Øget daglig tilvækst bruges til at producere flere smågrise pr. stiplads

** Korrigeret for marginalt foderforbrug

Slagtegrise

De økonomiske konklusioner for slagtegrise fremgår af tabel 8.

Tabel 8. Slagtegrise (30-114 kg) med en slagtevægt på 87,2 kg. Økonomisk konsekvenstabel baseret på beregnet smågrisenotering

Notering: Danish Crown, kr./kg		10,50	11,50	12,50	13,50	14,50
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg		11,86	12,86	13,86	14,86	15,86
Smågrisepris 30 kg		409	453	497	541	585
Slagtesvin	+/- ændring	Kr. pr gris	Kr. pr gris	Kr. pr gris	Kr. pr gris	Kr. pr gris
DB pr. gris	Notering	105	147	189	230	272
Daglig tilvækst, g/dag*	1040 +/- 100 g	0-9,2	0-12,9	0-16,6	0-20,2	0-23,9
Slagtevægt ændring i kg **	+/- 1 kg	2,7	3,7	4,7	5,7	6,7
Døde/kasserede, procentpoint	+/- 1 %	7,2	7,9	8,5	9,2	9,8
Noteringsuafhængige værdier						
FESv pr. kg tilvækst	+/-0,1 FESv/kg	17,4	17,4	17,4	17,4	17,4
Grise i basisvægt, procentpoint	+/- 10 %	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7
Kødprocent, procentpoint	+/- 1 %	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0
Prisændring eget slagtesvinefoder	+/- 0,1 kr./FESv	22,0	22,0	22,0	22,0	22,0
Værdi løbende efterbetaling med 7,5 % i rente ***	+/- 1 kr./kg	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Renteændring, procentpoint	+/- 1 %	6,9	6,9	6,9	6,9	6,9

* Producerede grise pr. stiplads ændres ** Under forudsætning af at de afregnes til basisvægt

*** Slagtevægt i kg * efterbetaling i kr./kg * ejerens lånerente i % p.a. * (14 måneder/12 måneder) * 0,5

De noteringsuafhængige værdier er vigtige elementer for en slagtegriseproducent, da forbedringer i forhold til landsgennemsnit ikke deles med smågriseproducenter.

Tabel 9. Ændring i kødprocentniveau har følgende værdier i enheden øre/kg

Kødprocent, gns.	Enkeltdyr = kødprocent-maske øre/kg	Afregningpotens funktion, øre kg	Værdi i øre/kg 1 procentpoint forbedring fra før niveau	Værdiændring i kr./ slagtegris ved 87,2 kg slagtevægt
64,1	40,0	39,7	2,6	2,3
63,1	40,0	37,1	4,4	3,8
62,1	40,0	32,7	6,2	5,4
61,1	30,0	26,5	7,9	6,9
60,1	20,0	18,6	9,7	8,4
59,1	10,0	8,9	11,4	9,9
58,1	0,0	-2,4	13,0	11,3
57,1	-10,0	-15,5	14,6	12,8
56,1	-20,0	-30,1	16,2	14,2
55,1	-35,0	-46,3	17,8	15,5
54,1	-50,0	-64,1		

Galtgrises økonomiske værdi

Vejledende smågrisepriskorrektion som følge af fordeling af galt- og sogrise er baseret på gennemsnittet af tørfoderresultater vist i Appendiks [3] og er baseret på foderpriser angivet i dette notat og en notering på 12,50 kr./kg. Økonomien kan forbedres via restriktiv fodring af galtgrise, men vådfoderanlæg er lidt dyrere pr. stiplads (skjult omkostning), derfor bruges tørfoderresultater som reference.

Vejledende priskorrektion er +/- 0 kr./smågris ved 50 % galtgrise, som angiver normalen. Ved 100 % galtgrise minus 50 % normale galtgrise fås $50 \times -0,3613$ kr./procentpoint svarende til -18,1 kr./smågrisepriskorrektion ved køb af 100 % DLY-galtgrise. I tabel 10 er der vist forskellige smågrisepriskorrekationer, som følge af forskellige niveauer af galtgriseandele på et købt smågrisehold. Opformeringspolte LY-galtgrise har et yderligere værditab på grund af mindre krydsningsfrodighed end DLY-galtgrise. Markedskorrekationen bliver altså ca. -60 kr./LY-galtgris ved 100 % køb LY-galtgrise i 2023-2024 primo.

Tabel 10. Vejledende priskorrektion af smågrisepris som følge af kønsfordeling på indkøbte grise, baseret på 2022-priser og effektivitet og værdier fra galt-/sogrise-forsøg [3], og DLY-LY-galtgrise-forsøg [4]

% andel galtgrise i køb	100%	90%	80%	70%	60%	50%	40%	30%	20%	10%	0%
DLY-galtgrise tørfodring*	-18,1	-14,5	-10,8	-7,2	-3,6	0,0	3,6	7,2	10,8	14,5	18,1
LY-galtgrise af smågrise, %	-60,0										

* Formel: (Procentandel galtgrise DLY – 50) * 0,3613 kr./procentpoint

Konklusion

Fra november 2023 og det næste halve år frem tyder alt på et fornuftigt bytteforhold med de forventede afregnings- og foderpriser, som alle bygger på forventninger og hvor principperne fra beregnet smågrisenotering bruges til at fastsætte ”beregnete smågrisepriser”.

En notering på 12,5 kr./kg inklusiv 1,36 kr./kg i efterregulering er en smule højere end prognosen fra SEGES i oktober 2023.

Nulpunktsnoteringen er ca. 11,32 kr./kg med anvendte forudsætninger.

Krav til en positiv EBID-notering er $\geq 9,87$ kr./kg i notering.

At markedspriser på smågrise nok bliver bedre end beregnet smågrisenotering i perioden, gør at soholdere med eksport af smågrise ca. forventes at få ca. 100 kr./smågris mere end de her viste tal. Ved halv beregnet – halv markedsnotering som oftest bruges i smågriseaftaler på hjemmemarkedet ca. 50 kr./30 kg gris. De højere markedspriser kan af samme årsag sænke slagtegrisproducenters DB/slagtegris med ca. 50 kr./slagtegris.

De færreste produktivetsmålepunkter kan stå alene, når økonomi/produktivitet skal beskrives på en bedrift, men oftest behøves kun ganske få nøgletal.

Søer

I produktionen af grise må der aldrig være ensidig fokus på kun én produktivetsparameter. En høj faringsprocent kan købes på bekostning af flere spildfoderdage pr. kuld, hvis besætningen kun løber søer i sikker brunst. Kombinationen af en høj faringsprocent koblet sammen med få spildfoderdage pr. kuld viser, at besætningen ikke fremviser flotte produktivitetstal et sted på bekostning af et andet vigtigt nøgletal.

De vigtigste parametre i soholdet er:

- Mange fravænnede grise/farekuld
- Få spildfoderdage pr. kuld – gerne som en afledt effekt af høj faringsprocent
- En fyldt farestald med ønsket antal faringer og efterfølgende så mange diegivningsdage som muligt til pattegrisene for at øge fravænningsvægten.

Smågrise

På grund af det relativt lille tilvækstinterval fra 7 til 30 kg er ændringer i DB som følge af egne ændringer i produktivitetstal oftest små i smågrisestaldene. Omvendt laver de fleste sobesætninger mange flere smågrise end landets slagtegrisebesætninger. Små forbedringer i DB/smågris fra 7 til 30 kg har derfor stor effekt på bedriftens bundlinje.

Vær især opmærksom på, at energipriserne er steget meget på det sidste. Et energitjek både i fare- og smågrisestalde, som bruger meget varme, kan anbefales.

Slagtegrise

Økonomien ser fornuftig ud mellem 12-12,5 kr./kg i notering, også selvom smågrise måske skal indkøbes til halv beregnet smågrisenotering - halv markedsnotering. Overvej en hangrisekontakt specielt hvis der haves ad-libitum fodring.

Med forventede lavere foderpriser skal slagtevægten måske op med et par kg.

Målt i DB pr. slagtegris slår selv mindre produktivetsændringer hårdt igennem hos slagtegriseproducenterne, fordi der laves ca. 87 kg levende tilvækst pr. slagtegris. Alle måleparametre er derfor vigtige, men nogle forbedringer kan måske kun opnås på bekostning af andre.

Referencer

- [1] Schlægelberger S. (2023): Grundlag for Den beregnede Smågrisenotering - juni 2023. Notat nr. 2315, SEGES Innovation.
- [2] Maribo. H. og Christiansen M.G. (2013): Økonomi i hangriseproduktion i to besætninger. Meddelelse nr. 984, Videncenter for Svineproduktion.
- [3] Pedersen A. Ø. og Holm M. (2015): Vådfoder eller tørfoder til so-, galt- og hangrise. Meddelelse nr. 1023, Videncenter for Svineproduktion.

- [4] Velanders I, B. Nielsen og J. Vinther. (2013): Produktionsegenskaber og økonomi ved produktion af DLY- og LY-galte. Meddelelse nr. 963, Videncenter for Svineproduktion.

Aktivitetensnr.: sagsnummer 1323-2320

/ LATH

Dyregruppe: Søer, smågrise og slagtegrise
Fagområde: Økonomi

Tags#:

Appendiks

Tabel 11. Kødprocent på so- og galtgrise 2004-2021 samt forskelle. Hangrise steg 1,3 i kødprocentenheder fra 3. oktober 2016 på grund af mere reel klassificering (absolut ændring). Springet på små 1 kødprocentenheder fra 2016 til 2017, skyldes denne ændring. Fra 8. maj 2023 sænkes kødprocent med ca. 2,9 % for so- og galtgrise via ny klassificering. Hangrise får egen kødprocentklassificeringsligning. Foreløbige tal angiver at de falder med 3,2 % point efter 8. maj 2023

År	So	Galt	Gns. kødpct. So- og galtgrise	Forskel kødpct. So- og galtgrise	Kødpct. Hangrise
2004	60,84	59,25	60,05	1,59	60,95
2005	60,88	59,35	60,12	1,53	61,15
2006	61,02	59,52	60,27	1,50	61,16
2007	61,05	59,56	60,31	1,49	61,13
2008	61,07	59,61	60,34	1,46	60,98
2009	60,87	59,51	60,19	1,36	60,90
2010	60,81	59,51	60,16	1,30	60,75
2011	60,97	59,71	60,34	1,26	60,80
2012	60,97	59,72	60,35	1,25	60,81
2013	60,99	59,47	60,23	1,52	60,92
2014	61,03	59,40	60,22	1,63	60,92
2015	61,16	59,59	60,38	1,57	60,94
2016	61,38	59,70	60,54	1,68	61,49
2017	61,42	59,73	60,58	1,69	62,42
2018	61,75	60,15	60,95	1,60	62,72
2019	62,14	60,52	61,33	1,62	63,05
2020	62,38	60,71	61,55	1,67	63,29
2021	62,68	61,03	61,86	1,65	63,53
2022	63,09	61,50	62,30	1,59	63,72
2023*	60,20	58,60	59,40	1,59	60,52

- Foreløbige og kun kødprocenter efter 8. maj 2023

Værdifastsættelse af galtgrise med noteringsforhold og priser

Den historiske udvikling i udstyr til måling af kødprocent gør, at kun nyere forsøg kan bruges som grundlag for forskel i kødprocent mellem so- og galtgrise.

Forskellen mellem so- og galtgrise i produktivitet er ganget igennem med økonomiske enhedsværdier fra slagtegrisetabellen baseret på nyere forsøg fra SEGES Innovation.

Tabel 12. Værdier er taget fra økonomisk konsekvens - slagtegrise, bortset fra kødprocent som er den marginale forskel i kødprocentafregning på sogrise minus galtgrise i sidst kendte kødprocentlandsgennemsnit fra klassificeringskontrollen

Enhedsværdi	Kr./enhed
Daglig tilvækst +/-100 gram	16,6
FESv/kg tilvækst +/- 0,1	17,4
Kødprocent +/- 1 point	9,0
Kødprocentafregningsforskel sogrise versus galtgrise øre/kg	16,0
Kødprocentafregningsforskel DLY-LY-galtgrise øre/kg	14,7

Alle forsøg vist i tabel 13 er med AutoFOM 3-udstyr på slagteristedet.

Tabel 13. Produktivitet og økonomisk forskel mellem so- og galtgrise i DB/slagtegris, når daglig tilvækst omregnes til værdi pr. gris med 2023-værdier

	Forskel daglig tilvækst	FEsv /kg	Kød-procent	Korrektion tilvækst, kr./gris	Korrektion FEsv/kg tilvækst, kr. /gris	Korrektion kødprocent, kr./gris	Økonomisk tab galtgrise, kr./gris
Vådfoder*	29	0,090	-1,30	4,81	-15,66	-11,70	-22,5
Tørfoder**	42	0,140	-1,60	6,97	-24,36	-14,40	-31,8
Restriktiv vådfodring**	-27	0,100	-0,80	-4,48	-17,40	-7,20	-29,1
Semi ad libitum vådfodring**	-27	0,090	-0,80	-4,48	-15,66	-7,20	-27,3
Pelleteret tørfoder ad libitum**	32	0,170	-1,80	5,31	-29,58	-16,20	-40,5
Gns. tab ved tørfodring og galtgrise	37	0,155	-1,7	6,14	-26,97	-15,30	-36,1

* Meddelelse nr. 984, Videncenter for Svineproduktion

** Meddelelse nr. 1023, Videncenter for Svineproduktion

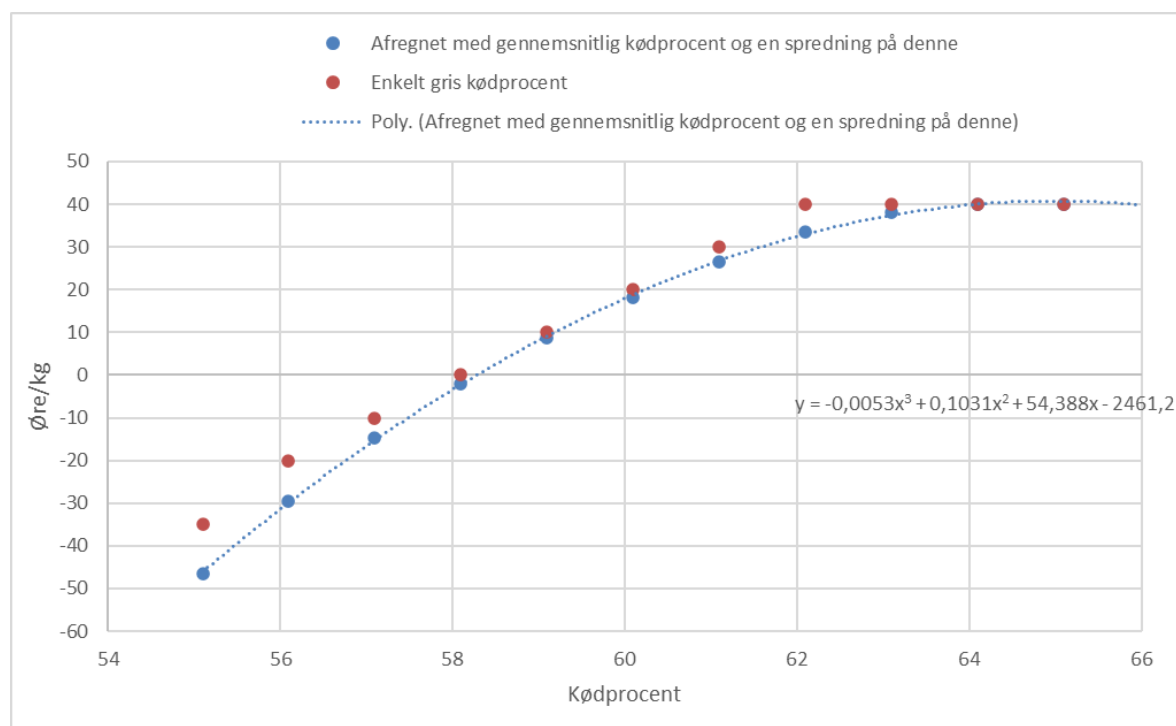
Kødprocentafregningspris og formel

Den sammensatte kødprocentafregning gav et output i simulering som vist i tabel 10, der med høj præcision kunne beskrives via en tredjegradsligning, her kaldet potensfunktionafregning, hvori besætningens gennemsnitlige kødprocent indgår.

Øre/kg i kødprocent-afregning $f(x)$ =

$$0,0053 \cdot (\text{gns. kødprocent})^3 + 0,1031 \cdot (\text{gns. kødprocent})^2 + 54,388 \cdot (\text{gns. kødprocent}) - 2461,2$$

Figur 1 viser denne ligning grafisk sammen med, hvis en enkelt gris havde den samme kødprocent.

Figur 1. Besætningsgennemsnitlige kødprocent (halvt sogrise-galtgrise) og forventet kødprocentafregning i øre/kg slagtekrop

SEGES Innovation

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.